

Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/525)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1302, 6/1102

25 . III . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 21 . III . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

GEREKÇE

1 . VIII . 1948 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun ölçü aletleri ve tartılardan alınacak damga resimlerine mütaallik 22 nci maddesinin (B), (C) ve (F) bentleriyle yıllık muayene hakkındaki hükümlerinin 1782 sayılı Ölçüler Kanunu ve Tüzüğü hükümlerine aykırı düşmekte olduğu ve bâzı maddi hatalar da ihtiva ettiği görülmüştür.

1. Bu kanunun 22 nci maddesindeki «her yıl belediyeye damgalattırılması karşılığında» tâbirine göre muayeneleri grup merkezi belediye ayar memurluklarına ait ölçülerin her yıl muayene ettirilerek damgalattırılması ve tarifede yazılı muayene ücretleri ödenmesi icabettir. Halbuki Ölçüler Kanununun 17 ve 18 nci maddelerine göre bahse mevzu ölçüler ancak her iki yılda bir yıllık muayeneye tâbidir. Binaenaleyh tasarıda, «her yıl» ibaresi çıkarılmak suretiyle gerekli tashih yapılmıştır.

2. Bu maddenin (B, C, D, E, F) bentlerinde «tartı» ile tartmaya yarıyan tartı aletleri mefhumları karıştırılmıştır. Bu suretle, (B) bendinde 50 kiloya kadar beher tartı aletinde 50 kuruş ve (C) bendinde de 50 kilodan yukarı beher kilo ve küstürü için 20 kuruş alınacağı yazılı bulunduğu ve (D, E, F,) bentlerinde kayıtlı oturak ve el terazileriyle basküller de tartı aletlerinden madut bulduklarına ve kantarlar ile ibreli terazilerden hiç bahsedilmediğine göre, ayar memurlarının muhtelif cins tartı aletlerinden hangi bentlere göre damgalama resmi alacakları sarahaten belli olmamakta; bundan başka, bu kabil tartı aletlerinden (B) ve (C) bent'lerine göre alınan damga resimlerinin, ölçülerin mubayaa bedellerinin üstüne çıktığı ve bu sebepten birçok ölçü sahiplerinin kantarlarını yıllık muayeneye götürmeyerek terketmek durumuna düştükleri görülmektedir.

Tasarıda bu cihetler düzeltilmiştir.

3. Aynı maddenin (F) bendinde zikredilen «Çeki» ise, Ölçüler Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren istimal mevkiinden kaldırıldığından, bu tâbir maddesi çıkarılmıştır.

İçişleri Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/525

Karar No. 21

21 . I . 1950

Yüksek Başkanlığa

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılıp Başbakanlığın 25 . III . 1949 tarih ve 6/1102 sayılı yazısı ile Meclis Başkanlığına gönderilen kanun tasarısı Komisyonumuza havale edilmekle Ekonomi ve Ticaret ve İçişleri Bakanlıkları temsilcileri hazır oldukları halde incelendi.

Filhakika bu kanun tasarısı ile değiştirilmesi istenilen Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesi ile 1782 sayılı Ölçüler Kanununun 17 ve 18 nci maddeleri hükümleri arasında bir ayrılık görülmüş ve tatbikatta yekdiğerine mübâyin bâzı vaziyetler hâsıl olduğu anlaşılmıştır.

Ölçüler Kanununun zikri geçen maddelerindeki sarîh hükümlere göre senelik muayenenin her iki sene başında yapılması muktazî bulunduğu halde Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesinde, Ölçüler Kanunu ve tüzüğü hükümlerine göre her yıl belediyece yapılacak damgalama karşılığı bir resim alınacağı zikrolunmaktadır ki bu suretle her iki kanun arasında mevcut olması tabii olan ahenk muhafaza edilmemiştir.

İşte hem bu vahdet ve ahangî temin etmek ve hem de 22 nci madde metninde yer almadığı anlaşılan ibrelî terazi ve kantarları da resim

mevzuu içine almak için hazırlanmış olduğu görülen işbu kanun tasarısı esas itibariyle muvafık bulunmuş ve yalnız kanun metninde bâzı değişiklikler yapılmıştır.

Hükümetin değiştirilmesini teklif eylediği 22 nci madde metninde yıllık muayeneden bahsedilmektedir ki yıllık kelimesini zikretmekle tatbikatta yine iltibasî önlemenin mümkün olmayacağı bâzı arkadaşlar tarafından öne sürülmüş olduğundan bu kelime yerine «Normal olarak yapılacak muayenelerde» ibaresinin madde metnine konulması daha, yerinde görülmüş ve teklif veçhile ibrelî terazilerden (100) kuruş ve kantarlardan da (200) kuruş resim alınması ve ona göre bunların guruplandırılması da muvafık bulunarak komisyonumuzca hazırlanan kanun metni Yüce Kamutayın tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

İçişleri Ko. Baş.	Başkan V.	Bu rapor Sözcüsü
Tekirdağ	Çoruh	Balıkesir
C. Uybadın	A. Tüzün	F. Tiritioğlu
Bursa	Çorum	Giresun
C. Öz	S. Karafakıoğlu	E. Dizdar
Giresun	Gümüşane	Kars
T. Ekmen	Ş. Sökmensüer	A. Eyidoğan
Muş	Siird	Sinob
H. Onaran	L. Yavuz	S. Batur
		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5237 sayılı belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

« Ölçü, tartı ve tartı aletlerinden alınacak muayene ve damga resmi »

Madde 22. — Aşağıda yazılı ölçü aletleri ve tartılardan 1782 sayılı Ölçüler Kanunu ve Tüzüğü hükümlerine göre yıllık muayenesi yaptırılan ölçülerin Belediyeye damgalattırılması karşılığında aşağıdaki resimler alınır:

	Kuruş
A) 500 grama kadar tartıların beher parçasından	5
B) 50 kilograma kadar tartıların beher parçasından	25
C) İbrelili terazilerden	100
D) Masa terazilerinden	50
E) El terazilerinden	20
F) Her çeşit basküllerden ve kantarlardan	200
G) Akıcı ve kuru taneli maddeler hacim ölççeklerinin beher parçasından	5
H) Uzunluk ölçülerinin beherinden	10

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
Ş. Günaltay	Başbakan Yardımcısı
	N. Erim
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
N. E. Sumer	Fuad Sirmen
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
H. Çakır	E. Erişirgöl
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
N. Sadak	I. R. Aksal
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. Banguoğlu	Ş. Adalan
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
C. S. Barlas	Dr. K. Bayizit
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Dr. F. Ş. Bürye	Cauid Oral
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
Dr. K. Satır	Reşat Ş. Siner

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

Ölçü, tartı ve tartı aletlerinden alınacak Muayene ve Damga Resmi;

Madde 22. — Aşağıda yazılı ölçü aletleri ve tartılardan 1782 sayılı Ölçüler Kanunu ve Tüzüğü hükümlerine göre normal olarak yapılacak muayenelerde ölçülerin belediyeye damgalattırılması karşılığında aşağıdaki resimler alınır;

A) 500 grama kadar tartıların beher parçasından 5 kuruş,
B) 50 kilograma kadar tartıların beher parçasından 25 kuruş,
C) İbrelili terazilerden 100 kuruş,
D) Masa terazilerinden 50 kuruş,
E) El terazilerinden 20 kuruş,
F) Her çeşit basküllerden ve kantarlardan 200 kuruş,
G) Akıcı ve kuru taneli maddeler hacim ölççeklerinin beher parçasından 5 kuruş,
H) Uzunluk ölçülerinin beherinden 10 kuruş.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.